

Učitelj, svećenik i pastir

Treća knjiga sabranih djela đakovačko-osječškoga nadbiskupa i metropolita msgr. dr. Marina Srakića, *U Krista zagledani*, donosi stručne teološke priloge najvećim dijelom iz vremena njegove službe profesora u Đakovu na Visokoj bogoslovnoj školi i odgojitelja u Bogoslovnome sjemeništu. Njegovi stručni radovi i njegovo djelovanje međusobno su povezani, uzajamno se osvjetljuju i pridonose njihovu boljemu razumijevanju. U tom smislu, znakovito je što su sabrana djela tiskana prigodom autorove 75. obljetnice života, 50. obljetnice svećeništva i 20. obljetnice biskupstva. Naime, spomenute obljetnice predstavljaju najznačajnije životne događaje nadbiskupa Marina Srakića na eklezijalnoj razini, ostvarene sakramentalnim putem: rođenje–krštenje te prezbiterско i biskupско ređenje. Osobitu pozornost zaslužuje prezbiterско i biskupско ređenje.

Crkva svoju povijesnu stabilnost duguje trima sakramentalnim službama - biskupstvu, prezbiteratu i đakonatu - bez kojih ne bi mogla izvršiti poslanje koje je njezin božanski Utemeljitelj povjerio apostolima, a oni svojim nasljednicima predali. Biskupstvo i prezbiterat su dva stupnja ministerijalnoga sudjelovanja u Kristovu svećeništvu, dok je đakonat stupanj njima na pomoć i služenje. Sakrament koji se znakovito naziva Red, jedina je trajna i obvezujuća struktura koja Crkvi daje izvorni poredak i po kojemu je ona institucija. Druge službe promjenljive su prema potrebama Crkve u određenome vremenu i prilagođene povijesnim okolnostima. Iz činjenice da su navedene službe sakrament, razvidno je da se Crkva razlikuje od svake druge sociološke, tj. društvene institucije. Sakrament znači da Crkva svoju institucionalnost ne može ostvarivati vlastitim odlukama, ni sebi sama davati službenike, nego ih ona trajno mora tražiti od Boga. Današnji manjak svećenika u pojedinim dijelovima svijeta govori o nedostatku pozvanih, jer je svećeničko zvanje djelo Duha Svetoga koje se može primiti samo kao dar. Isusov

poticaj stoga vrijedi trajno: »Molite dakle gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju« (Mt 9,38). Samo oni koji imaju svećeničko zvanje mogu po sakramentu Reda, snagom Duha Svetoga, kao biskupi ili prezbiteri biti suočeni Kristu, Glavi, i vršiti poslanje »in persona Christi Capitis«. Službe vezane za sakrament svetoga Reda, kao jedini trajni strukturni element Crkve, utemeljene su pneumatološki i kristološki te nije moguće suprotstavljati karizmu i instituciju, karizmatičko i institucionalno.

Ono što je msgr. Marin Srakić svojom visokom stručnom naobrazbom naučio o navedenom sakramentalnom Redu u Crkvi, što je kao profesor poučavao i svjedočio izgovorenom i pisanom riječju, što je promicao u odgojnome nastojanju, to je po prezbiteriskom i biskupskom ređenju postao: učiteljem, svećenikom i pastirom. Ne ulazeći u pojedinosti koje navedena činjenica vjere ima za praktično svećeničko i biskupsko poslanje, prikladno je kratko se osvrnuti samo na ono što osvjetljuje učiteljsko djelovanje msgr. Marina Srakića kao profesora i biskupa. Tvrdnjom »jedan je učitelj vaš, a svi ste vi braća« (Mt 23,8), Isus je postavio jasno polazište za svaku učiteljsku službu u Crkvi. Sin Očev, postavši čovjekom, nije bio učitelj koji je otvorio školu kako bi učenicima posredovao neko znanje, nego je s njima živio, uveo ih u zajedništvo svoje osobe i učinio dionicima svoga djela. Vrhunac njegove učiteljske službe smrt je na križu, potpuno predanje za učenike i sav svijet, pobjeda nad smrću, dar života u punini. Prije smrti, na Posljednjoj večeri, opravši noge učenicima rekao je: »Vi me zovete Učiteljem i Gospodinom. Pravo velite jer to i jesam! (...) Primjer sam vam dao da i vi činite kao što ja vama učinih« (Iv 13, 13.15). Već su u apostolsko doba neki u Crkvi nazivani učiteljima (usp. Dj 13,1; 1 Kor 12,28-29; Ef 4,11). Zacijelo su smatrani takvima prvenstveno radi toga što su bili vjerni Isusovi učenici, što su živjeli posvećenije predanje njemu i za ljude pa je bjelodano bilo da on po njihovu životu i riječi, u snazi Duha Svetoga, ostvaruje svoje učiteljsko djelo.

No, pored toga, od ranih kršćanskih vremena biskupi su u svetome ređenju, snagom Duha, sakramentalno bili uspostavljeni među članove zbora apostolskih nasljednika, postavljani za učitelje. »Successio apostolica« povezana je s neprekinutim povijesnim nizom onih koji su od početka jedni drugima sakramentalno prenosili apostolsko poslanje. Ali »successio« ne posjeduje snagu u mehaničkome smislu, nego po Duhu Svetomu koji u ređenju biskupa stavlja u živi odnos s apostolskim počecima Crkve i s pologom vjere te on snagom istoga Duha postaje opunomoćenim i osposobljenim čuvarom

cjelovitosti toga pologa, promicateljem i služiteljem njegova neokrnjenoga jedinstva.

Djelovanje i spisi msgr. Marina Srakića svjedoče da je on kao odgojitelj i profesor sretno povezao znanje i vjeru u služenju napose mladim svećeničkim naraštajima, a kao biskup stavljen je u položaj učitelja koji u snazi apostolskoga nasljedstva čuva i promiče jedinstvo i cjelovitost apostolskoga pologa vjere. Njegovo se sakramentalno učiteljstvo na svoj način naslanja na profesorsko učenje i ujedno ga nadilazi. Školsko obrazovanje i stečena stručnost pomogli su mu da ono što je u vjeri po sakramentu postao, u djelovanju razumski obrazloženo zastupa i svjedoči. Vjera i razum međusobno se traže i upotpunjuju, kako nam je to i u novije vrijeme snažno naglasio bl. Ivan Pavao II. u enciklici *Fides et ratio*, a papa Benedikt XVI. u svojim brojnim spisima. S dramatičarom Jeanom Cocteauom možemo reći da i na području vjere vrijedi paradoksalno načelo: »Najprije treba naći, zatim tražiti.« S vjerom treba pronaći Božju stvarnost, razumom je treba obrazložiti. Mislilac Blaise Pascal izrazio je to na svoj način: »Ljudske stvarnosti treba shvatiti da bismo ih ljubili, božanske pak ljubiti da bismo ih razumjeli.«

Uvjeren sam da će svaki pozorni čitatelj teoloških tekstova u knjizi *U Krista zagledani* biti obogaćen te da će osjetiti širinu naobrazbe i snagu svjedočanstva vjere profesora i nadbiskupa msgr. Marina Srakića.

Požega, spomendan Sv. Antuna Padovanskoga, 13. lipnja 2013.

✠ **Antun Škvorčević,**
požeški biskup